

ΟΥΡΑΝΙΑ

ὑπὸ Καμίλλου Φλαμυαριὸν

Συνέχεια· ἴδιαι σελ. 311

«Εἰς τὴν ἀστρονομίαν καταγιγνώμεθα πολὺ ἕνεκα τῆς αἰθριότητος τοῦ οὐρανοῦ. Ἔχομεν δύο δορυφόρους, ὧν ἡ πορεία θὰ ἐφαίνετο ἀλλόκοτος εἰς τοὺς ἀστρονόμους τῆς Γῆς, διότι ἐνῶ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποτελεῖ μῆνας ἐξ ἑκατὸν τριάκοντα καὶ μιᾶς ὥρων, ἦτοι πέντε ἡμερῶν τοῦ Ἄρεως καὶ ὀκτὼ ἐπὶ πλέον ὥρας, ὁ ἕτερος ἕνεκα τοῦ συνδυασμοῦ τῆς κινήσεώς του μετὰ τῆς ἡμερησίου περιστροφῆς τοῦ πλανήτου ἀνατέλλει εἰς τὴν δύσιν καὶ δύει εἰς τὴν ἀνατολήν, διανύων ὅλον τοῦ οὐρανοῦ τὸ διάστημα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἰς πέντε ὥρας καὶ ἡμίσειαν καὶ μεταβαίνων ἀπὸ τῆς μιᾶς φάσεως εἰς τὴν ἄλλην εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν τριῶν ὥρων! Εἶνε θέαμα μοναδικὸν εἰς τὸ ἡλιακὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον πολὺ συνετέλεσε νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν κατοίκων εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ οὐρανοῦ. Πρὸς τοῦτοις ἔχομεν ἐκλείψεις σεληνῶν σχεδὸν καθ' ἑκάστην, οὐδέποτε ὅμως ἐκλείψεις ὀλικᾶς τοῦ ἡλίου, ἐπειδὴ οἱ δορυφόροι μας εἶνε πολὺ μικροί.

«Ἡ Γῆ μᾶς φαίνεται ὅπως φαίνεται εἰς σὰς ἢ Ἀφροδίτη. Εἶνε δι' ἡμᾶς ὁ ἀστὴρ τῆς ἡοῦς καὶ τῆς ἐσπέρας, κατὰ τὴν ἀρχαιότητα δέ, πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν ὀπτικῶν ἐργαλείων δι' ὧν ἐγνωρίσαμεν ὅτι εἶνε πλανήτης κατοικούμενος ὡς ὁ ἡμέτερος—πλὴν ὑπὸ κατωτέρας ταξέως ὄντων—οἱ πρόγονοί μας τὸν ἐλάτρευον, θεωροῦντες αὐτὸν ὡς θεότητα εὐεργετικὴν. Πάντες οἱ κόσμοι ἔχουσι τὴν μυθολογίαν των κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας, ἡ δὲ μυθολογία αὕτη ἔχει ὡς ἀφορμὴν, ὡς βᾶσιν καὶ ὡς ἀντικείμενον τὴν φαινομένην θέαν τῶν οὐρανίων σωματων.

«Ἐνίοτε ἡ Γῆ, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Σελήνης διέρχεται δι' ἡμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Ἡλίου καὶ προσπίπτει ἐπὶ τοῦ δίσκου του ὡσεὶ μικρὰ μέλαινα κηλὶς, συνοδευομένη ὑπὸ ἄλλης τινὸς κηλίδος μικροτέρας. Ὅλοι ἐκεῖ παρακολουθοῦσι μετὰ περιεργείας τὰ οὐράνια ταῦτα φαινόμενα. Αἱ ἐφημερίδες μας ἀσχολοῦνται πολὺ περισσότερο περὶ τῆς ἐπιστήμης ἢ περὶ τῶν θεατρῶν, περὶ τῶν φιλολογικῶν ἰδιοτροπιῶν, περὶ τῶν πολιτικῶν ἐρίδων ἢ τῶν δικαστηρίων.

«Ὁ Ἡλιος μᾶς φαίνεται ὀλίγον τι μικρότερος, δεχόμεθα δὲ ὅπως οὐδ' ὀλιγώτερον ἐξ αὐτοῦ φῶς καὶ θερμότητα. Οἱ ὀφθαλμοί μας πλέον εὐαίσθητοι ὄντες βλέπουσι καλλίον τῶν ἰδικῶν σας. Ἡ θερμοκρασία εἶνε ὀλίγον τι ὑψηλότερα

— Πῶς! ἀπήντησα, εὐρίσκεσθε μακρότερον ἀφ' ἡμῶν τοῦ Ἡλίου καὶ ἔχετε περισσότερο θερμότητα ἀπὸ ἡμᾶς;

— Ἡ πόλις Σαμονὶ ἀπέχει ὅπως οὐδ' ὀλιγώτερον ἀπὸ τοῦ ἡλίου τῆς μεσημβρίας ἀφ' ὅ,τι ἡ κορυφὴ τοῦ Λευκοῦ ὄρους, ἐπανελάθεν ἐκεῖνος. Ἡ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπόστασις δὲν κανονίζει μόνην τὴν θερμοκρασίαν, πρέπει νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ταυτοχρόνως καὶ τὴν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαιρας. Οἱ περὶ τοὺς πόλους ἡμῶν πάγιοι τήκονται ἐντελέστερον ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σας ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ θερινοῦ ἡμῶν ἡλίου.

— Ποῖαι εἶνε αἱ χῶραι τοῦ Ἄρεως αἱ μᾶλλον κατ' ἐκτελέσει;

— Μόνον αἱ πολιτικαὶ χῶραι (ὅπου βλέπετε ἐκ τῆς Γῆς τὰς χιόνας καὶ τοὺς πάγους νὰ τήκωνται ἀνὰ πᾶν ἔαρ) εἶνε ἀκατοίκητοι. Ὁ πληθυσμὸς τῶν εὐκράτων χωρῶν εἶνε πυκνότητος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον κατ' ἐκτελέσει εἶνε αἱ παρὰ τὸν ἰσημερινὸν χῶραι, ἐνθα ὁ πληθυσμὸς εἶνε πυκνὸς ὅσον καὶ ἐν Σινικῇ, πρὸ πάντων δὲ τὰ παρὰ τὰς θαλασσῶν, μεθ' ὅλας τὰς πλημμύρας. Πλείσται τῶν πόλεων εἶνε κεκτισμέναι ἐπὶ τῶν ὑδάτων σχεδόν, μετέωροι εἰς τὸν ἀέρα τρόπον τινά, ὅπου δὲν τὰς προσβαλλοῦσιν αἱ πλήμμυραι, γνωστὰ οὖσαι ἐκ τῶν προτέρων καὶ ἀναμενόμεναι.

— Αἱ τέχναι σας, ἡ βιομηχανία σας ὁμοιάζει μὲ τὰς ἰδικὰς μας; Ἐχετε σιδηροδρόμους, ἀτμόπλοια, τηλεγράφων, τηλεφῶνον;

— Εἶνε ὅπως διαφορετικαί. Οὐδέποτε εἶχομεν ἀτμόπλοια ἢ σιδηροδρόμους, διότι ἐγνωρίσαμεν ἀνεκαθεν τὸν ἠλεκτρισμόν, εἶνε δὲ φυσικὴ εἰς ἡμᾶς ἡ ἀεροπορία. Τὰ πλοῖά μας κινοῦνται διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ εἶνε μᾶλλον ἐνάεiria ἢ ἐνυδρα. Ζῶμεν πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν καὶ δὲν ἔχομεν ἀνάγκην κατοικιῶν ἐκ λίθου, ἐκ σιδήρου καὶ ζύλου. Ἡ δριμύτης τοῦ χειμῶνος εἶνε εἰς ἡμᾶς ἀγνωστος, καθότι οὐδεὶς ἐκτίθεται εἰς αὐτήν· ὅσοι δὲ κατοικοῦσιν εἰς τὰς παρὰ τὸν ἰσημερινὸν χώρας μεταναστεύουσι κατὰ πᾶν φθινόπωρον ὅπως τὰ πτηναί σας. Πολὺ δύσκολον θὰ σοῦ ἦτο νὰ σχηματίσῃς ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν ἡμῶν.

— Ὑπάρχουσι ἐπὶ τοῦ Ἄρεως πολλοὶ ἀνθρώποι κατοικήσαντες ἤδη τὴν Γῆν;

— Ὅχι. Ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ πλανήτου σας οἱ πλείστοι εἶνε ἢ ἀμαθεῖς, ἢ ἀδιάφοροι, ἢ σκεπτικοὶ καὶ μὴ προητοιμασμένοι εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν. Μένουσι προσηλωμένοι εἰς τὴν Γῆν καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Πολλὰ ψυχὰ κοιμῶνται ἐντελῶς. Ὅσαι ζῶσιν, ὅσαι ἐνεργοῦσιν, ὅσαι ποθοῦσι τὴν γνῶσιν τῆς ἀλη

ΤΟ ΑΝΘΟΣ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ
 Είκον Λέοντος Έρβου.

θείας είναι αί μόναι αίτινες ενδιαφέρονται περι
 του πνευματικού κόσμου και είνε ικαναί να τον
 έννοήσωσιν. Αί ψυχαί αὐται δύνανται να έγκα-
 ταλίπωσι τήν Γῆν και να ζήσωσι· πάλιν εις άλλ-
 λας πατρίδας. Πολλαί έρχονται να κατοικήσω-
 σιν επί τινα καιρόν εις τόν Άρην, πρώτον στα-
 θμόν του πέραν τῆς Γῆς ταξειδίου, δι' ου άπο-
 μακρυνόμεθα εκ του Ήλιου, ἢ εις τήν Άφροδί-

την, πρώτην διαμονήν εκ των έντεϋθεν· άλλ' ἡ
 Άφροδίτη είνε κόσμος ὅμοιος πρὸς τήν Γῆν και
 μαλιστα ἦττον προνομιοϋχος, ένεκα των ταχι-
 στων μεταβολῶν των ὠρῶν του έτους, ὡς εκ του
 ὁποίου αί ὀργανισμοί υπόκεινται εις τάς σφοδράς
 αντίθεσεις των έπηρεϊῶν τῆς ατμοσφαιρας. Πνεύ-
 ματά τινα ἵπτανται χμέσως πρὸς τους αστρώους
 χώρους. Ὡς γινώσκεις, διάστημα δέν υπάρχει.

Ἐν συντόμῳ ἡ δικαιοσύνη βασιλεύει εἰς τὸ σύστημα τοῦ ἠθικοῦ κόσμου, ὅπως ἡ ἰσοροπία εἰς τὸ σύστημα τοῦ φυσικοῦ κόσμου, ὃ δὲ προορισμὸς τῶν ψυχῶν ἄλλο τι δὲν εἶνε εἰμὴ τὸ διηγετικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐμφύτου αὐτῶν κλίσεως, τῶν πόθων τῶν καὶ ἐπομένων τῶν ἔργων τῶν. Ἡ οὐράνιος ὁδὸς εἶνε ἀνοικτὴ δι' ὅλας· ἀλλ' ἡ ψυχὴ δὲν καθίσταται πράγματι οὐράνιος εἰμὴ ἀφοῦ ὀλοτελῶς ἀπαλλαγῆ ἔκ τοῦ βάρους τῆς ὑλικῆς ζωῆς. Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' ἣν καὶ ἐπὶ τοῦ πλανήτου σας ἀκόμη δὲν θὰ ἐπικρατῆ ἄλλη πίστις ἢ ἄλλη θρησκεία παρεκτός τῆς γνώσεως τοῦ σύμπαντος καὶ τῆς βεβαιότητος περὶ τῆς ἀθανασίας εἰς τὰς ἀναριθμήτους τοῦ σύμπαντος χώρας καὶ εἰς τὸ αἰώνιον αὐτοῦ κράτος.

— Τί παράδοξον! εἶπον οὐδεὶς ἐπὶ τῆς Γῆς γινώσκει τὰς ὑψηλὰς ταύτας ἀληθείας· οὐδεὶς βλέπει εἰς τὸν οὐρανόν. Ζῶμεν ἐδῶ κάτω ὡς νὰ ὑφίστατο μόνον τὸ νησιδίον μας εἰς τὸν κόσμον.

— Ἡ ἐπίγειος ἀνθρωπότης εἶνε νέα, ἀπῆντησεν ὁ Ἑλλιστος. Δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζεσθε. Εἶνε παιδίον καὶ εὐρίσκεται ἀκόμη ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τῆς πρώτης ἡλικίας. Ἀρέσκειται εἰς μηδαμινὰ πράγματα, ὑπεῖκει εἰς κυρίους, οὓς αὐτὴ ἡ ἰδία δημιουργεῖ. Ἀγαπᾶτε νὰ διαιρησθε εἰς ἔθνη, νὰ ἐνδύσθε δι' ἔθνικῶν στολῶν καὶ νὰ ἐξολοθρεύητε ἀλλήλους ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μουσικῆς. Ἐπειτα ἀνεγείρετε ἀνδριάντας πρὸς τιμὴν τῶν ὀδηγούντων ὑμᾶς εἰς τὴν σφαγὴν. Καταστρεφεσθε, αὐτοκτονεῖτε καὶ ὅμως δὲν δύνασθε νὰ ζήσητε χωρὶς νὰ ἐπιτύχητε ἀπὸ τὴν Γῆν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον σας. Εἶνε θλιβερά κατὰστασις, ἀλλ' ἦτις τὰ μάλιστα τέρπει τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων τοῦ πλανήτου σας. Ἄν τινες ἀγόμενοι ὑπὸ πόθων εὐγενεστέρων ἀπέβλεψαν ἐνίοτε καὶ εἰς προβλήματα ἀνώτερα, εἰς τὴν φύσιν τῆς ψυχῆς, εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ὑπῆρξε κρεῖττον, διότι ἐξώρισαν τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς φύσεως καὶ ἐπλασαν θεοὺς ἀλλοκότους, ἀχρεῖους, οὐδέποτε ὑπάρξαντας εἰμὴ εἰς τὴν διεστραμμένην αὐτῶν διάνοιαν καὶ ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων διέπραξαν πάσας τὰς κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως ἐπιθέσεις, ἠυλόγησαν πάντα τὰ ἐγκλήματα καὶ καθυπέταξαν τ' ἀσθενῆ πνεύματα εἰς δουλείαν, ἐξ ἧς δύσκολον εἶνε ν' ἀπελευθερωθῶσιν. Τὸ ἐλάχιστον ζῶον ἐπὶ τοῦ Ἄρεως εἶνε καλλίτερον, ἀριώτερον, πρῶτερον, νοσημονέστερον, μεγαλείτερον ἀπὸ τὸν θεὸν τῶν στρατιῶν τοῦ Δαυὶδ, τοῦ Καίσαρος, τοῦ Καρολομάχου καὶ πάντων τῶν ἐστεμμένων ὑμῶν δολοφόνων. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ἐκπληττώμεθα διὰ τὴν μαριάν καὶ τὴν χυδαίότητα τῶν κατοίκων τῆς Γῆς. Ἄλλ' ὁ νόμος τῆς προόδου δίδει πὸν κόσμον. Εἴθε μᾶλλον προωδευμένοι ἢ οἱ πρόγονοι ὑμῶν τῆς λιθίνης ἐ-

ποχῆς, οἵτινες διήρχοντο τὴν ἀθλίαν αὐτῶν ζῶν παλαιότες ἡμέραν καὶ νύκτα πρὸς τὰ ἄγρια θηρία. Μετὰ τινὰς χιλιάδας ἐτῶν θὰ εἴθε μᾶλλον προωδευμένοι ἀφ' ὅ,τι εἴθε σήμερον. Τότε ἡ Οὐρανία θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὰς καρδίας σας.

— Ἀπαιτεῖται γεγονός τι ὑλικόν, ἀπότομον ὅπως διδάξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ πείσῃ αὐτοὺς. Ἐὰν παραδείγματος χάριν δυνηθῶμεν ἡμέραν τινὰ νὰ συγκοινωνήσωμεν μετὰ τοῦ γείτονος πλανήτου, ἐφ' οὗ κατοικεῖς, ὅχι νὰ συγκοινωνήσωμεν ψυχικῶς μετ' ἐνὸς ὄντος μεμονωμένου, ὅπως εὐρίσκομαι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ τοῦ τοῦ πλανήτου, δι' ἐκτοντάδων καὶ χιλιάδων μαρτύρων, θὰ ἦτο γιγαντιαία ὄθησις πρὸς τὴν πρόδον.

— Θὰ ἠδύνασθε νὰ τὸ κατορθώσητε ἀπὸ τοῦδε ἂν ἠθέλετε, διότι ἡμεῖς οἱ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως εἴμεθα καθ' ὅλα προητομασμένοι καὶ ἀπειράθημεν μάλιστα πολλάκις. Ἀλλὰ σεῖς οὐδέποτε μᾶς ἀπητήσατε. Οἱ ἡλιακοὶ ἀνταυγαστῆρες οἱ διαγράφοντες ἐπὶ τῶν πεδιάδων ἡμῶν γεωμετρικὰ σχήματα σὰς ἀποδεικνύουν ὅτι ὑπάρχομεν. Ἡδύνασθε νὰ μᾶς ἀπαντήσητε δι' ὁμοίων σχημάτων, χαραττομένων ἐπὶ τῶν πεδιάδων σας εἴτε κατὰ τὴν ἡμέραν μετὸν ἥλιον εἴτε κατὰ τὴν νύκτα μετὸν ἠλεκτρικὸν φῶς. Ἀλλὰ σεῖς οὔτε κἂν τὸ συλλογίζεσθε καὶ ἂν κανεὶς ἐξ ὑμῶν ἤθελε σὰς προτεῖν νὰ δοκιμάσητε, οἱ δικασταὶ σας θὰ τὸν ἐκήρυσσον εἰς κατὰστασιν ἀπαγορεύσεως, διότι αὐτὴ μόνη ἡ ἰδέα εἶνε ἀνεφίκτως ὑπερτέρα τῆς παγκοσμίου γνώμης τῶν πολιτῶν τοῦ πλανήτου σας. Εἰς τί ἀσχολοῦνται αἱ ἐπιστημονικαὶ ὑμῶν συνελεύσεις; εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ παρελθόντος. Εἰς τί ἀσχολοῦνται αἱ πολιτικαὶ ἡμῶν συνελεύσεις; εἰς τὴν αὔξησιν τῶν δημοσίων βαρῶν. Μεταξὺ τῶν τυφλῶν βασιλεύουσιν οἱ μονόφθαλμοι.

«Ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζησθε ἐντελῶς. Ἡ πρόδοσις σὰς παραφέρει ἀκουσίως σας. Μίαν ἡμέραν θὰ μάθητε καὶ σεῖς ὅτι εἴθε πολῖται τοῦ οὐρανοῦ. Τότε θὰ ζήσητε ἐν τῷ φωτί, ἐν τῇ γνώσει, ἐν τῷ ἀληθεῖ κόσμῳ τοῦ πνεύματος.»

Ἐνῷ ὁ κάτοικος τοῦ Ἄρεως μοὶ καθίστη τοιοῦτοτρόπως γνωστὰ τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τῆς νέας αὐτοῦ πατρίδος, ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα εἶχε στραφῆ πρὸς ἀνατολάς, ὃ ὀρίζων ἐκλινε καὶ ἡ Σελήνη εἶχεν ἀνατεῖλῃ εἰς τὸν οὐρανὸν βαθμηδὸν φωτίζουσα αὐτὸν διὰ τῆς λάμπφως τῆς. Αἰφνης ῥίψας τὸ βλέμμα εἰς τὴν θέσιν ἐνθα ἐκάθητο ὁ Ἑλλιστος δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλω κίνημα ἐκπλήξεως. Τὸ φῶς τῆς σελήνης ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ σώματός του ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ μου· καὶ ὅμως ἐνῷ τὸ ἰδικόν μου ἐπέριπτε τὴν σκιάν του ἐπὶ τοῦ θωρακίου, τὸ ἰδικόν του ἦτο ἄνευ σκιάς!

Ἡγέρθη διὰ μίᾶς ὅπως πιστοποιήσω κάλ-

λιον τὸ γεγονός καὶ ἐστράφην παραυτὰ ἐκτείνων τὴν χεῖρα μέχρι τοῦ ὤμου του, βλέπων δὲ ταυτοχρόνως ἄν ἀναπαρίστατο ὑπὸ τῆς σκιάς μου ἐπὶ τοῦ θωρακίου τὸ κίνημα. Πλὴν αὐτοστιγμῆ ὁ ἐπισκέπτης μου ἐγένετο ἄφαντος. Ἡμῖν καθ' ὀλοκληρίαν μόνος ἐπὶ τοῦ ἐρήμου πύργου. Ἡ σκιά μου μελανωτάτη διεγράφετο εὐκρινῶς ἐπὶ τοῦ θωρακίου. Ἡ Σελήνη ἦτο φωτεινοτάτη. Τὸ χωρίον κάτω ἔκοιμάτο. Ὁ ἀήρ ἦτο χλιαρὸς καὶ ἄνευ ῥιπῶν.

Ἐν τούτοις μοὶ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα βήματα. Ἔπεινα τὸ οὖς καὶ ἤκουσα τῶ ὄντι βήματα λίαν βαρέα πλησιάζοντα. Προφανῶς κάποιος ἀνῆρχετο εἰς τὸν πύργον.

— Ὁ κύριος ἀκόμη δὲν κατήλθε; μοὶ εἶπεν ὁ φύλαξ φθάσας εἰς τὴν κορυφήν. Ἐπερίμενα ἕως τώρα νὰ κλείσω τὰ θύρας καὶ ἐνομίζα ὅτι πρὸ πολλοῦ εἶχον τελειώσῃ τὰ πειράματα.

Δ'.

Τὸ σταθερὸν σημεῖον εἰς τὸ σύμπαν.

Ἡ ἀνάμνησις τῆς Οὐρανίας καὶ τοῦ ἐπουρανίου ταξιδίου εἰς ὃ μὲ παρέφερον, αἱ ἀλήθειαι ἅς μ' ἔκχευε νὰ προαισθανθῶ, ἡ ἱστορία τοῦ Ἐλπίστου, τῶν ἀγῶνων αὐτοῦ δι' ὧν ἐπεζήτη τὴν γνῶσιν τοῦ ἀπολύτου, ἡ ἐμφάνισις του, ἡ διήγησις του περὶ τοῦ ἄλλου κόσμου διαρκῶς ἀπησχόλουν τὸν λογισμόν μου καὶ διαρκῶς παρίσταντο πρὸ τοῦ πνευματός μου τὰ αὐτὰ προβλήματα ἐν μέρει λελυμένα καὶ ἐν μέρει κρυμμένα ἐν τῇ ἀβεβαιότητι τῶν ἡμετέρων γνώσεων. Ἡσθάνομην ὅτι βαθυμῶδον εἶχον ἀνυψωθῆ μέχρι τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἀληθείας καὶ ἔλεγον ὅτι πραγματι τὸ ὁρατὸν σύμπαν δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ φαινομενικότης, διὰ τῆς ἧς ὑποίας πρέπει νὰ διέλθῃ ὅπως φθάσῃ εἰς τὴν πραγματικότητα.

Πάντα ὅσα μαρτυροῦσιν αἱ ἡμέτεραι αἰσθήσεις εἶνε πλάνη. Ἡ γῆ δὲν εἶνε οἷα μᾶς φίνεται, ἡ φύσις δὲν εἶνε ὅ,τι πιστεύομεν.

Καὶ ἐν αὐτῶ τῶ φυσικῶ σύμπαντι ποῦ εἶνε τὸ σταθερὸν σημεῖον, ἐφ' οὗ ἡ ὕλική δημιουργία στηρίζει τὴν ἰσορροπίαν τῆς;

Ἡ ἄμεσος καὶ φυσικὴ ἐντύπαισις ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῆς φύσεως εἶνε ὅτι κατοικοῦμεν εἰς τὴν ἐπιφανείαν τῆς στερεᾶς, ἀκινήτου εἰς τὸ μέσον τοῦ σύμπαντος. Ἐχρησθησαν σπουδαὶ πολλῶν αἰῶνων καὶ τόλμη πνεύματος ὅπως ἐπὶ τέλους ἀπαλλαγῶσιν οἱ ἄνθρωποι τῆς φυσικῆς ταύτης ἐντυπώσεως καὶ ἀναγνωρίσωσιν ὅτι ὁ κόσμος ἐνθα εὐρίσκόμεθα εἶνε μεμονωμένος, μετέωρος εἰς τὸ κενόν, ἄνευ τινὸς ὑποστηρίγματος, περιστρεφόμενος ταχέως περὶ ἑαυτὸν καὶ περὶ τὸν Ἥλιον. Ἀλλὰ κατὰ

τούς προγενεστέρους τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνακλύσεως αἰῶνας, οἱ πρῶτοι λαοί, ὅπως καὶ σήμερον τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐδόξαζον ὅτι στηρίζομεν τοὺς πόδας ἐπὶ στερεᾶς γῆς σταθερῶς προσηρμοσμένης ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ σύμπαντος, ἧς τὰ θεμέλια ἐκτείνονται μέχρι τοῦ ἀπείρου εἰς τὸ βάθος.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνεγνωρίσθη ὅτι εἶνε ὁ αὐτὸς Ἥλιος ὅστις δῖνει καὶ ἀνατέλλει καθ' ἑκάστην, ὅτι εἶνε ἡ αὐτὴ Σελήνη, οἱ αὐτοὶ ἀστέρες, οἱ αὐτοὶ ἀστερισμοί, οἱ περιστρεφόμενοι περὶ τῆμῶν, ὠδηγήθησαν ἐκ τούτου καὶ παρεδέχθησαν μετ' ἀδιαφιλονεικῆτος βεβαιότητος ὅτι ὑπάρχει κάτωθεν τῆς γῆς ὁ ἀναγκαῖος κενὸς χώρος ὅπως διέρχωνται δι' αὐτοῦ ὅλοι οἱ ἀστέρες τοῦ στερεώματος, ἀπὸ τῆς δύσεως αὐτῶν μέχρι τῆς ἀνατόλης των. Ἡ πρώτη αὕτη γνώσις ἦτο σπουδαιότατης σημασίας. Ἡ παραδόχῃ τοῦ ὅτι ἡ Γῆ ἦτο μετέωρος εἰς τὸ κενὸν ὑπῆρξεν ἡ πρώτη μεγάλη κατάρκτησις τῆς Ἀστρονομίας. Ἦτο τὸ πρῶτον βῆμα καὶ τὸ δυσκολώτατον τῆ ἀληθείας. Φαντασθῆτε! νὰ καταργηθῶσι τὰ θεμέλια τῆς Γῆς! Τοιαύτη ἰδέα οὐδέποτε θὰ ἐπήρξατο εἰς τὸν νοῦν τινος ἄνευ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἀστέρων, ἄνευ τῆς διαυγείας τῆς ἀτμοσφαιρας. Ἄν ὁ οὐρανὸς ἤθελεν εἰσθαι διαρκῶς συννεφώδης, ἡ ἀνθρωπίνη σκέψις θὰ ἔμενε προσκεκολλημένη εἰς τὸ γήινον ἔδαφος ὡς τὸ ὄστρεον εἰς τὸν βράχον.

Ἀφοῦ ἀπαξ ἀπεμονώθη ἡ Γῆ εἰς τὸ κενόν, τὸ πρῶτον βῆμα ἐγένετο. Πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ταύτης, ἧς ἡ φιλοσοφικὴ σημασίς ἐξισούται πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν, παντοῖα σχήματα εἶχε πλάσῃ ἡ φαντασία διὰ τὸν κόσμον τοῦτον ἐν ᾧ κατοικοῦμεν. Κατ' ἀρχὰς ἐθεώρουν τὴν Γῆν ὡς νῆσον ἀναδυομένην ἐκ τοῦ μέσου ὠκεανοῦ ἀπεράντου, τὴν δὲ νῆσον ταύτην ἔχουσιν ἀτελευτήτους ῥίζας. Κατόπιν ὑπέθεσαν ὅτι ἡ Γῆ ὀλόκληρος μετὰ τῶν θαλασσῶν εἶχε τὸ σχῆμα δίσκου ἐπιπέδου κυκλοτεροῦς, περὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίζετο ὁ θόλος τοῦ στερεώματος. Βραδύτερον ἐφαντάσθησαν καὶ ἀπέδωσαν αὐτῇ σχήματα κυβικά, κυλινδρικά, πολυεδρικά, κτλ. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ πρόσδος τῆς ναυτιλίας συνέτεινε ν' ἀποκαλύψῃ τὸ σφαιρικὸν τῆς σχῆμα, ὅτε δὲ τὸ ἀπομεμονωμένον καὶ μετέωρον αὐτῆς ἀνεγνωρίσθη διὰ τῶν ἀδιαφιλονεικῆτων περὶ αὐτοῦ μαρτυριῶν, τὸ σφαιρικὸν σχῆμα ἐγένετο παραδεκτὸν ὡς φυσικὸν πόρισμα τῆς τοιαύτης καταστάσεως καθὼς καὶ τῆς κυκλικῆς κινήσεως τῶν οὐρανίων σφαιρῶν περὶ τῆς κεντρικῆς ὑποτιθεμένης σφαίρας.

*Ἐπεται συνέχεια.

[Μετὰφρασις X.]